

Henkilökortti

www.poliisi.fi > *Luvat* > *Henkilökortit*

www.vaestorekisterikeskus.fi > *Sähköinen henkilöllisyys ja varmenteet*

Hakeminen

Poliisi antaa henkilökohtaisesti jätetyn hakemuksen perusteella todistuksen henkilöllisyydestä eli henkilökortin. Sen voi saada Suomen kansalainen. Kortin voi saada myös sellainen ulkomaalainen, joka asuu vakinaisesti Suomessa, joka on merkitty väestötietojärjestelmään ja jonka henkilöllisyys voidaan luotettavasti todeta. Henkilökorttia haettaessa tarvitaan valokuva, jokin henkilöllisyystodistus ja lakisääteinen maksu. Tavanomaisin henkilökortista perittävä maksu on 53 euroa. Maksu suoritetaan hakemuksen teon yhteydessä. Henkilökortti on voimassa viisi vuotta. Kortin toimitusaika on yleensä noin kaksi viikkoa. Henkilökortin hakemista varten voi varata ajan: www.poliisi.fi > *Luvat* > *Sähköinen ajanvaraus*.

Henkilökorttiin voidaan tallentaa kortinhaltijan pyynnöstä ilman lisämaksua sairausvakuutusta koskevia sekä sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisessä asiointissa tarvittavia tietoja. Tällöin henkilökortti korvaa myös sairausvakuutuskortin.

Erityisestä syystä, esimerkiksi henkilökortin katoamisen johdosta, kortti voidaan antaa **väliaikaisena**. Väliaikainen henkilökortti ei sisällä sähköisen asiointin mahdollistavaa sirua. Väliaikainen kortti ei kelpaa matkustusasiakirjaksi. Se on voimassa enintään 4 kuukautta, ja hakija saa sen heti.

Sähköinen henkilökortti ja kansalaisvarmenne

Sähköistä henkilökorttia nimitetään HST-kortiksi (henkilön sähköinen tunnistaminen). Kortin sirulla olevan **kansalaisvarmenteen** avulla henkilö voidaan todentaa varmennetussa sähköisessä asiointissa. Se vastaa perinteisessä asiointissa käytettävää henkilötunnusta (HETUa) eli kansalaisvarmenne on henkilötunnusta vastaava *sähköinen henkilöllisyys*.

Kansalaisvarmenne sisältää muun muassa henkilön etu- ja sukunimen sekä *sähköisen asiointitunnuksen* SATUn. Sähköinen asiointitunnus, joukko numeroita ja tarkistusmerkki, on luotu väestötietojärjestelmään jokaiselle Suomen kansalaiselle ja Suomessa vakinaisesti asuville ulkomaalaisille. Hankittaessa henkilökortti sähköinen asiointitunnus aktivoituu kansalaisvarmenteeksi.

Kansalaisvarmenne takaa turvallisen sähköisen asioinnin. Varmennetta käytetään siis:

- henkilön tunnistautumiseen;
- sähköpostien ja asiakirjojen salaamiseen, sekä
- sähköiseen allekirjoittamiseen.

Sähköisesti allekirjoitettu asiakirja on oikeudellisesti yhtä pätevä ja sitova kuin käsin allekirjoitettu asiakirja.

Sähköinen asiointi kansalaisvarmenteella tapahtuu kahdella eri tunnusluvulla. Verkkopalveluihin kirjautumisessa käytetään tunnistautumiseen tarkoitettua tunnuslukua PIN1. Sähköinen allekirjoitus tehdään allekirjoitustunnusluvulla PIN2. Se on oikeudellisesti yhtä pätevä ja sitova kuin perinteinen allekirjoitus.

Väestörekisterikeskus voi myöntää kansalaisvarmenteen henkilökortin lisäksi muuhunkin sähköisessä asiointissa käytettävään korttiin tai tekniseen välineeseen. Lisätietoa sähköisestä henkilökortista ja kansalaisvarmenteesta saa osoitteista

- www.fineid.fi > Varmennepalvelut > Kansalaisille > Kansalaisvarmenne, ja
- www.vaestorekisterikeskus.fi > Sähköinen henkilöllisyys ja varmenteet.

Passi

www.poliisi.fi > *Luvat* > *Passi*

Väitetään, että et Espanjaan matkustaessasi tarvitse passia. Kommentoi väitettä.

Passin hakeminen

Suomen kansalaisella tulee maasta matkustaessaan olla passi. Passia haetaan kirjallisesti poliisilaitokselta. Etukäteisajanvaraus toimii vastaavasti kuin henkilökortinkin hakemisessa; osoite on www.poliisi.fi > Luvat > Sähköinen ajanvaraus.

Passihakemus on jätettävä henkilökohtaisesti poliisilaitokselle. Passihakemukseen on liitettävä hakijan kasvokuva, josta hakija on hyvin tunnistettavissa. Valokuvan ottamisesta saa olla kulunut aikaa enintään kuusi kuukautta. Passin hakijalta otetaan passia haettaessa sormenjäljet. Ne talletetaan passin tekniseen osaan. Passin saa noutaa passihakijan valtuuttama henkilö. Passi lähetetään hakijan pyynnöstä myös postitse.

Passi on säilytettävä huolellisesti. Siihen ei saa tehdä mitään omia merkintöjä. Matkustettaessa on henkilötietojen oltava passissa ajan

tasalla. Esimerkiksi silloin, kun sukunimi vaihtuu avioliiton johdosta, on haettava uusi passi.

Vuoden 2012 kesäkuusta alkaen lapset eivät ole enää voineet matkustaa vanhempansa passilla, vaan lapsillakin on oltava oma passi. Alaikäiselle myönnetään passi vain huoltajien suostumuksella. Sellaiselta huoltajalta, joka ei ole paikalla passia haettaessa, tarvitaan kirjallinen suostumus. Suostumuslomakkeen saa poliisi.fi -sivustolta.

Erilaiset passit

Passi on voimassa yleensä *viisi vuotta*. Passista perittävä maksu on suoritettava hakemusta tehtäessä. *Normaalin passin* hinta on vuoden 2013 alusta alkaen 52 euroa, ja toimitusaika on yleensä noin viikko. *Pikapassin* toimitusaika on 2 – 3 arkipäivää ja hinta 64 euroa. *Express-passin* toimitusaika on 1 arkipäivä ja hinta 83 euroa. Sen saa jo hakemispäivänäkin, jos hakemus on jätetty ennen kello 11. Muussa tapauksessa express-passi on noudettavissa seuraavana arkipäivänä kello 15 jälkeen. Express-passihakemuksen voi jättää mihin tahansa poliisin toimipisteeseen. Valmiin express-passin voi kuitenkin noutaa vain joko Helsingin poliisilaitoksen Pasilan toimipisteestä tai Helsinki-Vantaan lentokentältä poliisin palvelupisteestä.

Passi voidaan myöntää *tilapäisenä*, mikäli hakijalta ei saada otetuksi hakuvaiheessa sormenjälkiä esimerkiksi tilapäisen fyysisen esteen vuoksi. Tilapäinen passi on voimassa enintään 12 kuukautta; sen jälkeen on haettava tarvittaessa uutta passia. Tilapäisen passin hinta on 52 euroa.

Erityisestä syystä passi voidaan myöntää *väliaikaisena*. Se tulee kysymykseen, kun express-passinkin lyhyt toimitusaika on hakijalle liian pitkä. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi silloin, kun joutuu lähtemään yllättäen matkalle, tai kun passi on unohtunut kotiin. Väliaikainen passi on voimassa matkan ajan, enintään 12 kuukautta. Jos väliaikainen passi myönnetään sen vuoksi, että passi on jäänyt kotiin, mitätöityy kotiin jäänyt passi samalla kun väliaikainen passi myönnetään. Väliaikaisen passin hakija saa heti. Sen hinta on 80 euroa.

Matkustaminen ilman passia

Ilman passia saa matkustaa Euroopan unionin jäsenvaltioissa. Niissäkin on pystyttävä todistamaan henkilöllisyytensä passilla tai henkilökortilla taikka sähköisellä henkilökortilla. Suomen kansalaisen henkilökortti hyväksytään matkustusasiakirjaksi seuraaviin valtioihin: Alankomaat, Belgia, Bulgaria, Romania, Espanja, Irlanti, Iso-Britannia, Italia, Itävalta, Kreikka, Kypros, Latvia, Liechtenstein, Liettua, Luxemburg, Malta, Monaco, Portugali, Puola, Ranska, Saksa, San Marino, Slovakia, Slovenia, Sveitsi, Tsekki, Unkari, Vatikaani ja Viro. Pohjoismaissa ei tarvita passia eikä henkilökorttia, mutta myös Pohjoismaissa on henkilöllisyys voitava osoittaa.

Väestötietojärjestelmä

Väestötietojärjestelmä on automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pidettävä valtakunnallinen perusrekisteri. Se sisältää tietoja henkilöistä, kiinteistöistä, rakennuksista ja huoneistoista. Viranomaisia ovat maistraatit ja valtakunnan tasolla Väestörekisterikeskus. **Väestörekisteriä** pitävät maistraatit, joten jokainen ihminen voi saada virkatodistuksensa maistraatista. Myös seurakunnat antavat virkatodistuksia omista jäsenistään. Maistraatti voi sopia kunnan kanssa, että kunta vastaa alueensa rakennus- ja huoneistotiedoista.

Tunnistetiedot

Väestötietojärjestelmään tallennetaan kaikkien kansalaisten henkilötiedot (tunnistetiedot), esimerkiksi nimi, osoite, postiosoite, valtionhallinnon varmennetussa sähköisessä asiointissa tarvittava, kansalaisvarmenteeseen sisältyvä sähköinen asiointitunnus ja kotikunta. Henkilötietoihin sisältyy myös **henkilötunnus**, joka on oltava jokaisella Suomen kansalaisella.